

ถอดความหมาย ภาพประติมากรรม วัดบวรนิเวศ วัดบรมนิวาส
ภาพภูมิปัญญาตะวันตก สัญลักษณ์ทางศาสนาและการเมือง

ถอดรหัส ภาพผนัง พระจอมเกล้า-ขรัวอินโข่ง

งานสร้างสรรค์ศิลปกรรมชิ้นสำคัญแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

สารบัญ

๑. กำเนิดธรรมยุคดึกนิภาย

• โลกแบบโบราณฯ	๖
• โลกแบบใหม่ฯ	๘
• วจิรญาณเถระ ทรงปฏิรูปพุทธศาสนา	๑๓
• ทรงอ่าน “ไบเบิล”ฯ	๑๖
• เจ้าฟ้ามงกุฎทรงหลักชัยการเมือง	๑๗
• “ความคิด” ของธรรมยุคดึกนิภาย	๑๙
• พุทธศิลป์แบบธรรมยุคดึกนิภาย	๒๓
• ขริวอินโข่ง ช่างเขียนเครื่องช้อฯ	๒๕

๒. ภาพปริศนาธรรม

อุปมาอุปไมย-เปรียบเทียบ “พุทธ-ภูมิปัญญาตะวันตก”

• เนื้อหาปริศนาธรรม อยู่ใน “ประกาศด้วยข้ออุปมา”	๓๐
• จิตรกรรม “กลเลข”ฯ	๓๗
• วาดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ฯ	๓๘
• สรรเสริญพระรัตนตรัยฯ	๓๙
• “ปริศนาธรรม-อุปมาอุปไมย” อาจได้รับ แนวคิดมาจากศาสนาคริสต์?	๔๒
• ภาพ knowledge of wonderful sciences	๔๔
• ภาพ “แฝงนัย”ฯ	๔๖
• ต้นแบบ “ภาพฝรั่ง”ฯ	๔๙
• “ความลับ” และ “ปริศนา”ฯ	๕๒

๓. ถอดความหมาย

ภาพปริศนาธรรม วัดบวรนิเวศ-วัดบรมนิवास

พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น หมอยา ผู้ฉลาด	๕๗
• “โรงใหญ่รักษาชน”ฯ	๖๒
• โรงพยาบาล “ไม่มีสินจ้าง”	๖๓
• อาคารยอดโดม สื่อถึง St. Paul's	๖๔
• “การถ่ายเลือด” ในจิตรกรรม	๖๖

• “Grosvenor Canal”	๖๘
• “น้ำพุ” วิทยาการแหล่งน้ำสาธารณะ	๖๙
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น เมฆฝน	๗๐
• “ร่ม” สิ้นค้ายอดนิยมฯ	๗๕
• คนโยนบอล สื่อเรื่องแรงโน้มถ่วง	๗๖
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น นายสารถี-ผู้ฝึกม้า	๗๗
• “แข่งม้า” กีฬา-การพนันยอดนิยมฯ	๘๑
• Prince of Orange ผู้นำทหารม้าฯ	๘๒
• แพนชั่นผู้หญิงยุคศตวรรษที่ ๑๙ฯ	๘๖
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น ศัลยแพทย์	๘๗
• “รถม้า” พาหนะโดยสารยอดฮิตฯ	๙๑
• ทีบเก็บยา-Loblolly Boy	๙๒
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น ผู้ให้ความอุ่นใจ	๙๔
• Workhouse สถานสงเคราะห์ฯ	๙๖
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น จักษุแพทย์	๙๗
• ภาพ “หมอยุคกลาง”ฯ	๑๐๑
• Moorfields Eye Hospital	๑๐๓
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น พระจันทร์ และ พระอาทิตย์	๑๐๔
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น เทพดาผู้มีฤทธิ์	๑๐๗
• เทวดา-หมู่เมฆ “แปรอักษร”ฯ	๑๑๐
• “ท้องฟ้า” และ “สว่าง”ฯ	๑๑๓
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น ต้นจันทน์	๑๑๔
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น ภูเขาหิมพานต์	๑๑๖
• “เขายอดตัด”ฯ	๑๑๘
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น คนเฒ่าป้า	๑๒๐
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น มิตรที่ดี	๑๒๓
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น พ่อผู้มอบมรดก	๑๒๕
• ผู้รับมรดกคือ “พระนางเจ้าวิคตอเรีย”	๑๒๖
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น ผู้สรองสนาน	๑๒๘
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น บุษย์ผู้ให้อภัย	๑๓๑

• บุษย์ในภาพสื่อถึง John Philip	๑๓๕
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น ผู้ชี้ทาง	๑๓๗
• เมืองเกษม คือ สหรัฐอเมริกา	๑๔๓
• อนุสาวรีย์ คือ “เทพี Athena-Nike”	๑๔๕
• ผู้ชี้ทาง คือ “จอร์จ วอชิงตัน”	๑๔๖
• อาคารหลัง “ผู้ชี้ทาง”ฯ	๑๔๘
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น เศรษฐีแจกทรัพย์	๑๔๙
• เศรษฐีฯ คือ William Fitzwilliam	๑๕๔
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น นายสำเภา	๑๕๖
• เรือกลไฟ นวัตกรรมล้ำยุคฯ	๑๖๑
• เรือเดินสมุทรที่วัดบรมนิवासฯ	๑๖๓
• “เจดีย์มอญ” ที่ริมฝั่งมหาสมุทรฯ	๑๖๕
• “วาฬ” สิ้นค้าสนองการปฏิวัติฯ	๑๖๖
• สิ่งประดิษฐ์ใหม่ “อานม้า”ฯ	๑๖๗
• “คนเลี้ยงสุนัข” ภาพกจิวัตริใหม่ฯ	๑๖๘
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น ผู้ชี้แหล่ง แร่ทอง และ บอรัตัน	๑๖๙
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น ดอกบัว	๑๗๒
• “ดอกบัวยักษ์” สะท้อนความสำเร็จ	๑๗๖
พระพุทธรเจ้า เปรียบเป็น พระอาทิตย์	๑๗๘
• “ดาว ๙ ดวง” ในจิตรกรรมฝาผนัง	๑๘๒
• “เมืองมั่งคั่ง” คือ ลอนดอน	๑๙๐
• สถานีรถไฟ คือ “ประตูเมือง”	๑๙๑
• “นาฬิกา” ที่สถานีรถไฟ	๑๙๔
• “เครื่องหมุนรอบ” คือ กล้องดูดาว	๑๙๗

๔. จิตรกรรมฝาผนัง “จริยวัตร สงฆ์” สกุลช่าง “ขริวอินโข่ง”

• จิตรกรรม “กิจของสงฆ์”	๒๐๑
• จิตรกรรม “อสุภะ”	๒๐๕
• จิตรกรรม “ฉพาศิขชาติ”	๒๑๑
• จิตรกรรม “ธุดงค์วัตร”	๒๑๕
เชิงอรธ	๒๒๐